

ΑΔΑΜ ΚΟΡΕΛΛΑΣ: Ο καπετάνιος της περιοχής μας

Τα χωριά μας και ο Κορέλλας

Έχουμε πολλές αναφέρει ότι πολλοί κάτοικοι των χωριών Βλάση, Κοντογόνη, Κουρτάκι, Βλαχόπουλο, Ρομίρι, Κυνηγιού, Κρεμμυδιών και χωριών του Λυκόδημου έχουν την καταγωγή τους από την Αρκαδία και ιδιαίτερα από το χιλιστραγουδισμένο χωριό Αρκουδόρεμα. Το παναράι επί το πλείστον την περίοδο της Τουρκοκρατίας αλλά και αργότερα ανεβοκατέβαιναν με τα κοπάδια τους από την Αρκαδία στα χωριά μας. Πολλά έγγραφα υπάρχουν που την περίοδο της επανάστασης του 1821 τους καλούσαν με τον τίτλο «παραχειμάζοντες Αρκουδορεματίτες» και λάβαιναν μέρος σε διάφορες πολεμικές συγκρούσεις με πρώτο και καλύτερο τον καπετάνιο τους Αδάμ Κορέλλα. Γι' αυτόν τον καπετάνιο ο Φωτάκος γράφει: «...Εις τας μάχας ήταν περίφημος δια την γενναϊότητά του. Είχε μαζί του τους καλλίτερους στρατιώτες, ωσάν τους Αρκουδορεματίτες». Επίσης για τους κατοίκους των χωριών μας αναφέρει επίσης: «Παραχειμάζοντες ευρέθησαν τότε εις εκείνα τα μέρη, και ως εκ τούτου απέκτησαν πολλά δικαιώματα και όνομα παλληκαριάς». Αυτοί ήταν οι πρόγονοί μας που ήρθαν από το Αρκουδόρεμα και το Χρυσοβίτσι. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης στις 14 Μαρτίου 1823 στέλνει επιστολή στα χωριά μας να στρατευτούν άπαντες στην πολιορκία της Μεθώνης γράφοντας μεταξύ των άλλων: «Παραγγέλεσθε δε όλοι οι Αρκουδορεμματίται και Χρυσοβιτσιώται να γνωρίζετε εις την πολιορκίαν αυτήν μεγαλύτερόν σας ως αρχηγόν τον Αδάμην Κορέλλαν και να τον υπακούετε με φιλοτιμίαν και προθυμίαν να στενεύσετε την πολιορκίαν».

Ποιος ήταν ο Αδάμ Κορέλλας

Ποιος, τέλος πάντων, ήταν ο Αδάμ Κορέλλας που μπήκε επικεφαλής των προγόνων μας και κατέβηκαν στα χωριά μας από το Αρκουδόρεμα; Γεννήθηκε στο Αρκουδόρεμα το 1774 και πέθανε στην Πυλία το 1854. Ήταν γιος του Δημήτρη Κορέλλα και της Ευγενίας το γένος Σαρή. Κοντά στον Κολοκοτρώνη πέρασε τα πρώτα χρόνια της ζωής του και απ' αυτόν έμαθε την τέχνη του πολέμου. Γράμματα πολλά δεν έμαθε, μόλις και μετά βίας κατόρθωνε να διαβάζει. Στο μεγάλο κατατρεγμό του 1806 οι Τούρκοι θα προσπαθήσουν και αυτόν και την οικογένειά του να τους σκοτώσουν. Τον γλίτωσαν οι Δεληγιανναίοι που τον έκρυψαν μαζί με το Μάρκο Κολοκοτρώνη στο υπόγειο του σπιτιού τους για έξι μήνες. Με τα κοπάδια του μαζί με άλλους συγχωριανούς του ανεβοκατέβαιναν από το Αρκουδόρεμα στα χωριά της Πυλίας. Στην επανάσταση του 1821 ηγήθηκε των Αρκουδορεματιτών της Πυλίας. Μετά την εθνική αποκατάσταση θα κατατάξει στον τακτικό στρατό και θα φτάσει στο βαθμό του ταγματάρχη της φάλαγγας. Επίσης, μετά την απελευθέρωση και στα 1842 διορίστηκε δήμαρχος Πύλου, θέση που κράτησε μέχρι το 1846. Τότε το καθεστώς τον απέλυσε και επαναδιορίστηκε δήμαρχος το 1848. Το 1850 θα αποσυρθεί οριστικά από τα κοινά.

Το Αρκουδόρεμα στο Βλάση

Πολλές οικογένειες από το Βλάση έχουν τις ρίζες στο χιλιστραγουδισμένο Αρκουδόρεμα. Οικογένειες όπως των Κακουραίων, των Τσακαλαίων και των Κοτσοβολαίων έχουν αφετηρία το θρυλικό Αρκουδόρεμα. Ένα χωριό που η λαϊκή μούσα τραγούδησε και αποθανάτισε μέσα από τα υπέροχα δημοτικά τραγούδια. Μάλιστα οι Βλασαίοι για να θυμούνται το ηρωικό χωριό τους ονόμα-

σαν στο Βλάση μια περιοχή «Αρκουδόρεμα».

Ο Κορέλλας δίνει το κοπάδι για την Πατρίδα

Στις 25 Σεπτεμβρίου 1825, που η επανάσταση περνούσε δύσκολες στιγμές, ο Αδάμ Κορέλλας για να διατηρήσει στη ζωή το ελληνικό στρατόπεδο δίνει τα γιδοπρόβατά του, συνολικής αξίας είκοσι χιλιάδων γροσίων και λαμβάνει ομόλογο για να πληρωθεί κάποια στιγμή από το δημόσιο ταμείο. Το ομόλογο αυτό δεν πληρώθηκε όσο ο Αδάμ Κορέλλας ήταν στη ζωή. Οι απόγονοί του θα ζητήσουν την εξόφλησή του με αίτησή τους που υποβλήθηκε το 1865 μέσω του δημάρχου Πύλου Ηρ. Τρικλητήρα.

Ο Κορέλλας σκοτώνει τον πρώτο στρατιώτη του Ιμπραήμ

Θα χρειάζονταν σελίδες και σελίδες για να περιγράψει κανείς τους αγώνες και την προσφορά του Αδάμ Κορέλλα στον αγώνα για την απελευθέρωση της Χώρας γι' αυτό θα περιοριστούμε σε πολύ λίγα γεγονότα που είναι, όμως, χαρακτηριστικά. Μόλις πάτησαν τα στρατεύματα του Ιμπραήμ την Πυλία ένα απόσπασμά τους βρέθηκε κοντά στο χωριό Χανδρινού. Εκεί εγκλώβισαν το Γιώργο Διακουμογιαννόπουλο συνέλαβαν τον ίδιο και την οικόγενειά του που εκείνη τη στιγμή έβρισκαν τα πρόβατά τους. Όλοι μαζί τράβηξαν για το Σουλτανάρι. Μόλις το πληροφορήθηκε ο Αδάμ Κορέλλας με πέντε Αρκουδορεμματίτες και με πέντε Ρωμυραίοι και κάποιους συγγενείς του Διακουμογιαννόπουλου τρέχουν και τους προφτάνουν στην ευρύτερη περιοχή του χωριού Χανδρινού. Στήνουν ενέδρα στους στρατιώτες του Ιμπραήμ. Οι δυο πρώτοι Άραβες πέφτουν νεκροί και άλλοι δυο σηκώνουν τα χέρια και παραδίδονται. Οι υπόλοιποι αφήνουν το Γιώργο Διακουμογιαννόπουλο και την οικογένειά του και τρέπονται σε φυγή. Ήταν οι πρώτοι νεκροί Άραβες στρατιώτες. Γι' αυτό το περιστατικό, το οποίο έχει ιδιαίτερη σημασία γιατί από τους Άραβες αιχμαλώτους έλαβαν πολλές πληροφορίες για τα στρατεύματα του Ιμπραήμ, έχουν γραφτεί αρκετά. Θα περιοριστούμε μόνο να παρουσιάσουμε δυο εκθέσεις. Στην έκθεση του Επάρχου Κορώνης Δημητρίου Κωνσταντινίδη που έστειλε στις 22 Φεβρουαρίου 1825 στο Υπουργείο Εσωτερικών μεταξύ των άλλων διαβάζουμε: «...προχθές και το εσπέρας μέρος εχθρών εκινήθηκε εις τα πλησιόχωρα μέρη της Μεθώνης και ελαφυραγωγήσαν μια στάνη και δυο βόδια. Κάποιος Αδάμης Κορέλλας με πέντε στρατιώτας και με μερικούς Ρωμυρείους ημετέρους επαρχιώτας επιυροβόλησαν αυτό το σώμα των εχθρών και εθανάτωσαν έναν καβαλλάρην και συνέλαβαν δυο Άραβες ζωντανούς οι οποίοι περιμένονται να σταλώσιν εις την επαρχίαν, τούτο δια να εξετασθώσι αραβιστί με το να μη γνωρίζουν άλλην διάλεκτον...». Στην έκθεση του Φρουράρχου Νεοκάστρου Βαγγέλη Πανά προς το Υπουργείο Εσωτερικών που έστειλε στις 17 Φεβρουαρίου 1825 μεταξύ των άλλων διαβάζουμε: «...Εις μίαν θέσιν λοιπόν της Επαρχίας ένας καπετάνιος Κορέλλας ονόματι αντιπαρετάχθη και έπιασε δύο ζωντανούς. Ερχόμενος εις το Φρούριον ο στρατηγός Κίτσος Τζαβέλας με 600 τον οποίο προσκάλεσε το επαρχεϊόν έφερε και έναν εξ αυτών, όστις εμαρτύρησεν ότι 35 πλοία έφεραν 4.000 τακτικούς και πάλιν ανεχώρησαν δια να μετακομίσουν και άλλους».

Ο Κορέλλας αρπάζει τα ζώα του Ιμπραήμ

Ο Δημήτρης Λουκόπουλος στο βιβλίο

του «Ο Ρουμελιώτης καπετάνιος του 1821 Ανδρίτσος Σαφάκας» γράφει για τον Κορέλλα: «Ο Ιμπραήμ προ δέκα πέντε ημέρες ήλθε εις Τριπολιτσάν και πάλιν επέστρεψεν εις Νεόκαστρον. Μάλιστα εις την επιστροφήν του τον εκτύπησεν κάποιος καπετάν Κορέλλας από το Αρκουδόρεμμα, του εφόνευσε πολλούς αράπηδες και του πήρε και υπέρ τα τρακόσια κατάφορτα ζώα».

Ο Κορέλλας εισβάλλει στο στρατόπεδο του Ιμπραήμ

Ο Φωτάκος στα βιβλία του κάνει πολλές αναφορές στον Κορέλλα. Μεταξύ των άλλων γράφει: «Μάλιστα δε ο Κορέλλας εγύμνασε τόσο καλά τους στρατιώτες του, ώστε την νύχτα εισέβαλαν και εις αυτό το στρατόπεδο του Ιμπραήμ, άρπαζαν ανθρωπούς, ζώα και όπλα, ενίοτε δε κοιμωμένους τους Τούρκους τους έδεναν από τα πόδια με μακρούς σχοινιά, τους έσυραν με πολλή ταχύτητα και τοσούτος θόρυβος εκ τούτου εγένετο ώστε οι Τούρκοι ενόμιζαν ότι ήσαν νυκτερινά δαιμόνια...»

Ο Δεληγιάννης για τα κατορθώματα του Κορέλλα

Ο Κανέλλος Δεληγιάννης στα απομνημονεύματά του κάνει ιδιαίτερη αναφορά για τον Αδάμ Κορέλλα όπου μεταξύ των άλλων γράφει: «Ο Αδάμης Κορέλλας από το Αρκουδόρεμμα και ο Παπαδημήτρης από το Χρυσοβίτσι μετά τριακοσίων συμπολιτών τους έτρεξαν αυθορμήτως όλο εκείνο το φθινόπωρον του 1825 και τον χειμώνα του 1826 ποιούνται διάφορους ενέδρας πότε εις τα στενά μέρη της Μεσσηνίας, πότε εις τα Δερβένια του Λεονταρίου, εις το Μακρυπλάγι και ενίοτε εις το Ραψωμώτι και Καλογεροβούνι και εκτυπόσαν τους περιφερόμενους εκείθεν εχθρούς πότε την εμπροσθοφυλακήν τους, πότε την οπισθοφυλακήν τους και ενίοτε επετύχαινον αποπάσματα τινά λαφυραγωγούντα ώστε έως τον Μάιο νότε επέστρεψεν ο σατράπης από το Μεσολόγγι, είχαν φονεύσει εκ διαλλειμάτων υπέρ τους χίλιους Τούρκους».

Ο Κορέλλας Δήμαρχος Πύλου

Μετά την απελευθέρωση και συγκεκριμένα στις 4 Απριλίου 1842 ο Αδάμ Κορέλλας έγινε Δήμαρχος Πύλου αντί του αποβιβάσαντος Αναγνώστη Αλεξόπουλου. Ήξερε πολύ λίγα γράμματα. Μάλιστα ο Βασίλειος Καλδής γράφει: «...όταν θα γίνει Δήμαρχος Πύλου στα 1842 θα φτιάξει μια ξύλινη σφραγίδα για να επικυρώνει τα Δημόσια έγγραφα του Δήμου και τα πιστοποιητικά που σαν Δήμαρχος εξέδιδε». Μια σειρά δημοσιεύματα εφημερίδων της εποχής γράφουν ότι ο Κορέλλας είχε ενταχθεί στο πολιτικό άρμα του Κωλέττη και μάλιστα πίεζε τους δημότες να προσχωρήσουν στο κυβερνητικό στρατόπεδο «για να μην φάνε το κεφάλι τους». Μάλιστα στην εφημερίδα «Αιών» της 26ης Ιουλίου 1842 υπάρχει καταγγελία του Γ. Γαλανόπουλου ότι ξυλοκοπήθηκε άσχημα από τον δήμαρχο Κορέλλα και τον υπομοίραρχο Γ. Κουτσούκο γιατί είχε το θάρρος να καταθέσει ως μάρτυρας σε βάρος του δημάρχου «για βανδαλισμούς πολιτών». Το 1843 ο δήμαρχος Κορέλλας μαζί με τους συμβούλους Π. Λεμβαχίδη, Ι. Γιακουμή, Ευστ. Κωνσταντακόπουλο, Ν. Γιαννακόπουλο, Αλ. Καραμπάτο, Δ. Βούρλα, Χρ. Καλαφώτη, Κ. Ζωντανό και Δ. Κολλαρά συνυπογράφουν ψήφισμα υπέρ της επανάστασης της 3ης Σεπτεμβρίου 1843. Τον Ιούλιο του 1844 ο Αδάμ Κορέλλας απολύεται από δήμαρχος γιατί, φίλος και οπαδός του Κωλέττη, δεν θέλησε να προσχωρήσει στην κυβέρνηση του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου. Στα

1845 συναντάμε και πάλι Δήμαρχο Πύλου τον Αδάμ Κορέλλα.

Το φορολογικό ένταλμα του Κορέλλα

Τα χρόνια πέρασαν, η Ελλάδα ελευθερώθηκε και οι αγωνιστές, ξεχασμένοι, με δυσκολία τα έφεραν βόλτα στη ζωή, λόγω της φτώχειας αλλά και των αδικιών που είχαν υπέστησαν. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για τον Κορέλλα περιγράφει στο βιβλίο του «Οι Κυνηγιώτες στην Επανάσταση του 1821» ο Βασίλης Καλδής όταν αποσπασματάρχης πήγε μαζί με στρατιώτες να συλλάβει στο σπίτι του τον Κορέλλα για κατοπληρωτή. Να πως περιγράφει το περιστατικό: «Ο Κορέλλας απλά ντυμένος και με τα ρούχα της δουλειάς, έδινε την όψη ενός απλού τσοπάνου, κανείς δεν τον κατάλαβε. Ο αποσπασματάρχης προχώρησε για να συναντήσει το Γέρο Αγωνιστή και μη γνωρίζοντας με ποιον συζητά βγάζει το ένταλμα και λέγει στον Κορέλλα «μήπως γνωρίζεις που κάθεται αυτός ο κύριος;» Και έδειξε το ένταλμα. «Μ' έστειλαν να τον πιάσω και να τον οδηγήσω στην Πύλο χειροπόδαρα». Για ποιο λόγο; Τον ρωτά ο Κορέλλας που διάβασε στο μεταξύ το όνομά του. «Είναι κατοπληρωτής», του λέει, «δεν πληρώνει τη διοίκηση, χρωστάει και δεν πληρώνει παρά την ειδοποίηση πούχει. Άλλωστε έχω διαταγή των αρχόντων της Διοίκησης». «Ναι τον γνωρίζω, μα ελάτε μέσα στο σπίτι και καθήστε και εγώ θα σας τον φέρω εδώ για να σας τον παραδώσω...». Έστρεψε έπειτα από τα λόγια αυτά το κεφάλι του στην Καπετανίσσα που τον παρακολουθούσε από την πόρτα του σπιτιού της. «Γυναίκα -λέει- ετοίμασε κάτι να φάνε τα παιδιά, φέρτους και κρασί να πιούνε ώσπου να τους φέρω εδώ εκείνον που ζητάνε να πιάσουνε...». Η καπετανίσσα γρήγορα έστρωσε τον σοφρά, έβαλε ψωμί, κρασί, τυρί και παστωμένο κρέας για να φάνε οι Στρατιώτες. Ο Κορέλλας είχε καταλάβει τις άτιμες ενέργειες των αντιπάλων του ακόμη πως ο Αξιωματικός και οι Στρατιώτες προσωπικά δεν τον γνώριζαν ούτε και τίποτα ήξεραν γύρω από τη δοξασμένη ζωή του. Εκτελούσαν μια διαταγή που δεν είχε νόημα και σκέφτηκε να την εξουδετερώσει την ίδια κιόλας στιγμή. «Πήγε στο διπλανό δωμάτιο άνοιξε το σεντούκι του και έβγαλε την τόσο δοξασμένη στολή του Ταγματάρχη της Φάλαγγας με τα λαμπερά κουμπιά και την χρυσή «γουρζέρα», την φόρεσε και στην μέση του έζωσε το μακρύ γιαταγάι του. Περίμενε ώσπου να τελειώσουνε το φαγητό τους οι Στρατιώτες και σε μια στιγμή μπήκε μέσα στην αίθουσα του σπιτιού. Όλοι τους πετάχτηκαν σαν ελατήρια όρθιοι και φέρανε το σέβας στον Αξιωματικό που ανεπάντεχα, βλέπανε μπροστά τους». «...Εγώ είμαι εκείνος που ζητάτε να συλλάβετε. Είμαι ο Αδάμης Κορέλλας, συλλάβετε με και οδηγήστε με στο Νικόκαστρο, ή όπου αλλού έχετε διαταγή...». «Δεν είναι δυνατόν...αυτό δεν γίνεται ποτέ να συλλάβουμε εμείς οι κατώτεροι έναν ανώτερό μας...έναν αγωνιστή...βρε τι μας έστειλαν να κάνουμε».

Ο θάνατος του Κορέλλα

Το 1853 ο Αδάμ Κορέλλας αρρώστησε βαριά έχοντας ισχυρούς πόνους στην κοιλιακή χώρα. Οι γιατροί που το εξέτασαν γνωμάτευσαν ότι αρρώστησε από το νερό του πηγαδιού που έπινε γιατί αυτό είχε μολυνθεί. Παρά τη φροντίδα των γιατρών στις 12 Φεβρουαρίου 1854 ο καπετάνιος άφησε ήρεμα την ψυχή του να πετάξει στα ουράνια. Η κηδεία του έγινε στον Άγιο Νικόλαο στην Αρβανίτσα. Το επικήδειο εκφώνησε ο Δήμαρχος Πύλου.